

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту

_____ д.е.н., проф. Крупка М.І.

«30» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 1.2.10 Гроші і кредит

Освітній ступінь перший (бакалаврський)
галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальність 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”
ОПП “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”
факультет економічний

2023–2024, 2024–2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни “Гроші і кредит” для студентів першого (бакалаврського) освітнього ступеня спеціальності “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” освітньо-професійної програми “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Розробник: Вишивана Богдана Михайлівна, доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту, к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту,
д.е.н., професор

_____ Крупка М.І.
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”	Нормативна	
	Спеціальність 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”		
Модулів – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й, 2-й	1-й, 2-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: <u>2-й семестр</u> - аудиторних – 4 - самостійної роботи студента – 3,5 <u>3-й семестр</u> - аудиторних – 4 - самостійної роботи студента – 3,5		2-й, 3-й	1-й, 2-й, 3-й
		Лекції	
		64 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		64 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		112 год.	198 год.
	Вид контролю		
	залік, курсова робота, іспит	залік, курсова робота, іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 114%

для заочної форми навчання – 21%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Гроші і кредит» є засвоєння теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування грошей, кредиту і банків.

Завданням вивчення дисципліни «Гроші і кредит» є формування у студентів базових знань з теорії грошей та кредиту, особливостей механізму функціонування грошового ринку, грошових систем. Дослідження напрямів діяльності центрального банку та його ролі у забезпеченні стабільності національної грошової одиниці, ролі комерційних банків і небанківських фінансово-кредитних інститутів у грошово-кредитному обслуговуванні суб'єктів господарювання і населення в Україні й провідних країнах світу. З'ясування економічної сутності валюти, валютного курсу, закономірностей функціонування валютного ринку, валютних систем, діяльності міжнародних валютно-кредитних організацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- історію виникнення та етапи еволюції грошей, їх основних форм;
- суть і функції грошей;
- основи теорії грошей та грошово-кредитного регулювання;
- сутність та елементи, типи грошових систем, етапи становлення і розвитку грошової системи України;
- механізм взаємозв'язків через грошовий обіг основних груп економічних суб'єктів та ринків, а також головні грошові потоки між ними, суть і структуру грошової маси і грошової бази, сутність демонетизації та ремонетизації економіки, методи визначення швидкості обігу грошей, закони грошового обігу;
- економічну суть та особливості функціонування грошового ринку, механізм формування попиту на гроші, пропозиції грошей і встановлення рівноваги на грошовому ринку;
- сутність і причини виникнення інфляції, методи вимірювання інфляції та її види, наслідки інфляції для економіки держави, форми і методи стабілізації грошового обігу;
- поняття, цілі проведення, види грошових реформ, особливості проведення грошових реформ в Україні;
- роль грошей в ринковій економіці;
- економічну суть кредиту, функції кредиту, принципи кредитування, теорії кредиту;
- суть і функції процента, види процента та чинники, що визначають його рівень;
- загальну характеристику форм і видів кредиту;
- механізм реалізації взаємовідносин між економічними суб'єктами в процесі комерційного, банківського, споживчого, лізингового, іпотечного та державного кредитування;
- шляхи створення, функції та операції центрального банку, особливості організації та функціонування Національного банку України;
- сутність, цілі, інструменти, види грошово-кредитної політики, механізм проведення грошово-кредитної політики Національним банком України;
- види, функції та структуру комерційних банків, операції комерційних банків, особливості створення і розвитку системи комерційних банків України;
- сутність, функції та роль небанківських кредитних установ, договірних ощадних інститутів, інвестиційних небанківських посередників у розвитку національної економіки;
- поняття валюти та валютних цінностей;
- економічну сутність і режими валютного курсу, особливості розрахунку валютного курсу, котирування валюти;
- суть і структуру валютного ринку;
- поняття міжнародної валютно-кредитної системи та її елементи, характеристику системи золотого стандарту, Бреттон-Вудської, Ямайської та Європейської валютних систем;

- призначення, структуру та операції Міжнародного валютного фонду, установ групи Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, інших регіональних фінансових інститутів;
- напрями співробітництва України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.

Вміти:

- розрізняти сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, застосовувати їх на практиці для проведення платежів і розрахунків;
- визначати типи грошових систем за характерними ознаками;
- побудувати модель грошового обігу, показати взаємозв'язок основних економічних суб'єктів, ринків через грошові потоки між ними;
- визначати структуру грошової маси за показниками грошових агрегатів;
- аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, швидкості обігу грошей, тривалості одного обороту грошової одиниці та оцінити їхнє значення та вплив на стан економіки держави;
- визначати рівень монетизації економіки;
- будувати графічні моделі попиту на гроші, пропозиції грошей та їх рівноваги на грошовому ринку;
- визначати вплив змін попиту та пропозиції грошей на динаміку рівня процента;
- вимірювати інфляцію за методикою розрахунку Е. Леспейреса та Г. Пааше;
- визначати темп інфляції, будувати графіки інфляції попиту та пропозиції;
- аналізувати передумови, необхідність проведення та наслідки окремих видів грошових реформ;
- визначити основні прояви ролі грошей у розвитку ринкової економіки. розпізнавати кредит серед інших економічних категорій;
- користуватись основними принципами і правилами кредитування під час проведення кредитних операцій;
- порівнювати, визначати переваги та недоліки головних видів і форм кредиту;
- визначити норму процента;
- розрізняти види процентних ставок і знати їх вимірники;
- визначати різні способи нарахування процентів,
- визначити статус Національного банку України, основи його організації, структуру, систему управління та роль в сучасній економічній системі;
- оцінити ступінь незалежності Національного банку України;
- визначати цілі, об'єкти і механізм регулювання грошово-кредитного обігу;
- застосовувати інструменти грошово-кредитної політики для регулювання пропозиції грошей;
- пояснити сутність, призначення, функції та операції банківських і небанківських фінансових посередників;
- класифікувати пасивні та активні операції банків;
- визначати спільні й відмінні риси між банками та небанківськими фінансовими установами. дати характеристику сутності, призначення та специфічних ознак валюти;
- пояснити відмінності різних режимів валютного курсу, методів котирування валюти, проаналізувати доцільність впровадження їх в Україні;
- визначати основні види операцій валютного ринку;
- порівняти й оцінити ефективність системи золотого стандарту, Бреттон-Вудської, Ямайської;
- проаналізувати можливості й перспективи входження України до єврозони;
- оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.

Компетентності (загальні, спеціальні)	Програмні результати навчання
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем
	ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
	ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
	ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
	ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
ЗК 12. Здатність працювати автономно	ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища	ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем
	ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем
	ПРН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
	ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств,

	фінансових ринків, банківської системи та страхування
СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування
СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем
	ПРН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
	ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем
	ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
	ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
	ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань

3. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. Гроші. Грошові відносини

Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей

1. Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці.
2. Походження грошей.

Раціоналістична та еволюційна концепції виникнення грошей; причини, що породжують необхідність використання грошей.

3. Еволюція грошей.

Труднощі обміну, якісні властивості грошей.

4. Суть і функції грошей.

Функціональний, еквівалентний та портфельний підходи до вирішення сутності грошей. Функції грошей: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб нагромадження, світові гроші.

Тема 2. Форми грошей

1. Історичні форми грошей.

Повноцінні та неповноцінні гроші. Металеві гроші. Виникнення металевих грошей, монета, недоліки металевих форм грошей.

2. Функціональні форми грошей.

- 2.1. Готівкові гроші.

Білонна монета. Паперові гроші. Поняття, ознаки казначейських білетів. Вексель, його властивості, види, реквізити. Банкнота. Ознаки “класичної” банкноти. Сучасні банкноти. Чек, його різновиди.

- 2.2. Безготівкові гроші.

Депозитні гроші. Електронні гроші. Платіжні картки, їх різновиди.

Тема 3. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання

1. Теорії грошей.

- 1.1. Металістична теорія грошей.

Виникнення, періоди розвитку, представники, недоліки.

- 1.2. Номіналістична теорія грошей.

Зародження, представники, розвиток.

- 1.3. Кількісна теорія грошей.

Виникнення, сутність, представники. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей. Кембриджська версія кількісної теорії грошей.

2. Теорії грошово-кредитного регулювання.

- 2.1. Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання.

Виникнення. Базове кейнсіанське рівняння. Кейнсіанський передавальний механізм монетарної політики.

- 2.2. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання.

Виникнення, представники. Базове рівняння монетаристів. Монетаристський передавальний механізм грошово-кредитної політики.

- 2.3. Кейнсіансько-неокласичний синтез.

Виникнення, сутність, представники. “Кейнсіанський хрест”.

Модель IS-LM Хікса-Хансена. MF-модель.

Тема 4. Грошова система

1. Сутність грошової системи та її елементи.

Поняття та призначення грошової системи. Структура грошової системи.

2. Типи грошових систем.

Класифікація залежно від форми, в якій функціонують гроші; відповідно до загальних законів функціонування грошей; залежно від ступеня втручання держави в економічні

відносини; за характером регулювання валютних відносин. Металеві грошові системи: біметалізм, монометалізм; системи паперово-кредитного обігу.

3. Становлення і розвиток грошової системи України.

Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини

1. Поняття і модель грошового обігу.

Поняття, суб'єкти грошового обігу; структура грошового обігу за характером економічних відносин між його суб'єктами; структура грошового обігу за формою платіжних засобів. Модель грошового обігу і грошові потоки.

2. Грошова маса та її структура. Грошова база.

Поняття грошової маси, грошові агрегати, поняття та структура грошової бази, відмінності між готівковими елементами грошової бази і грошових агрегатів, відмінності між безготівковими елементами грошової бази і грошових агрегатів. Рівень монетизації економіки.

3. Швидкість обігу грошей.

Характеристика швидкості обігу грошей і фактори, що впливають на неї. Тривалість одного обороту грошової одиниці.

4. Закони грошового обігу.

Сутність та еволюція закону грошового обігу.

Тема 6. Грошовий ринок

1. Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку.

Поняття та характеристики грошового ринку, інструменти грошового ринку (боргові і неборгові), ціна грошей, суб'єкти грошового ринку.

2. Попит на гроші.

Монетаристська теорія попиту на гроші: І.Фішер, Кембріджська школа, М.Фрідмен. Кейнсіанська теорія попиту на гроші: психологічні мотиви попиту на гроші, графічне зображення попиту на гроші, попит на гроші для угод, попит на гроші як на активи.

3. Формування пропозиції грошей.

Поняття, грошова база, грошово-кредитний мультиплікатор, банківські резерви.

4. Рівновага на грошовому ринку.

Встановлення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.

Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу

1. Сутність і причини інфляції.

Поняття і закономірності інфляційного процесу.

2. Вимірювання інфляції та її види.

Індекс цін Е. Леспейреса (індекс споживчих цін), індекс Г. Пааше (дефлятор ВВП), індекси Маршала-Еджворта, Фішера. Темп інфляції. Помірна, галопуюча, гіперінфляція. Класифікація інфляції за джерелами виникнення: інфляція попиту, інфляція пропозиції.

3. Соціально-економічні наслідки інфляції.

4. Форми і методи стабілізації грошового обігу.

Тема 8. Грошові реформи

1. Поняття та цілі грошових реформ.

Суть грошової реформи, необхідність проведення грошової реформи, цілі проведення.

2. Класифікація грошових реформ.

Класифікація за глибиною реформаційних заходів: структурні, часткового типу; за повнотою здійснюваних змін у грошовій системі: формального типу, з деномінацією грошового обігу; за характером обміну старих грошей на нові: конфіскаційні, неконфіскаційні; за порядком введення в обіг нових грошей: одномоментні, паралельного типу.

3. Грошова реформа в Україні.

Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці

1. Бартерні та грошові відносини.
Переваги монетарної економіки над бартерною.
2. Вплив пропозиції грошей на розвиток реального сектору економіки.
Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в коротко- та довгостроковому періоді.

Змістовий модуль 2. Кредит. Кредитні відносини

Тема 10. Сутність і функції кредиту

1. Економічна суть кредиту.
Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Поняття, суб'єкти, об'єкти кредиту.
2. Принципи кредитування: цільове призначення, забезпеченість, платність, строковість, поверненість.
3. Функції кредиту.
Перерозподільна, регулювання обороту грошей, контроль-стимулювальна, капіталізація вільних грошових доходів.

Тема 11. Теорії кредиту

1. Натуралістична теорія кредиту.
Сутність, представники.
2. Капіталотворча теорія кредиту.
Основоположники, сутність, розвиток.

Тема 12. Теоретичні засади процента

1. Суть та функції процента.
Норма процента. Функції процента: перерозподільна, регулювальна, збереження позикового капіталу, стимулювальна.
2. Види процента та чинники, що визначають його рівень.
Класифікація процентів за економічним змістом, методом встановлення, способом нарахування, способом вилучення, врахуванням інфляції, механізмом формування, охопленням витрат.

Тема 13. Форми та види кредиту

1. Загальна характеристика форм і видів кредиту.
Товарна і грошова форми кредиту. Факторинг. Форфейтинг. Акцептний кредит. Авальний кредит.
2. Комерційний кредит.
Сутність, суб'єкти, способи погашення, переваги, недоліки.
3. Банківський кредит.
Поняття, класифікація за типом позичальника, цільовою спрямованістю, об'єктом кредитування, формою кредиту, терміном використання, ступенем ризику, забезпеченням, методом надання, способом і терміном повернення, видом процентних ставок, способом сплати процента, видом валюти, розміром позики, кількістю кредиторів.
4. Споживчий кредит.
Сутність, призначення, критерії класифікації. Кредитний скоринг.
5. Лізинговий кредит.
Економічна сутність, об'єкти, суб'єкти, види лізингу.
6. Іпотечний кредит.
Поняття, суб'єкти, об'єкти. Іпотечний пул. Іпотечні цінні папери.
7. Державний кредит.
Поняття, суб'єкти, види, способи реалізації.

Змістовий модуль 3. Фінансові посередники

Тема 14. Центральний банк

1. Шляхи створення центральних банків.
Особливості виникнення та розвитку центральних емісійних банків. Шляхи створення центральних банків: еволюційний, директивний. Тенденції розвитку центральних банків у ХХ – ХХІ ст.
2. Функції та операції центрального банку.
Функції центрального банку: емісійний центр держави, банк банків, орган банківського нагляду, орган валютного регулювання і контролю, провідник грошово-кредитної політики, банкір і фінансовий агент уряду. Активні та пасивні операції центрального банку.
3. Національний банк України: організація та функціонування.
НБУ – особливий орган державного управління. Структура НБУ. Функції НБУ.

Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти

1. Сутність і цільова спрямованість грошово-кредитної політики.
Поняття, об'єкти, суб'єкти, цілі.
2. Інструменти грошово-кредитної політики.
Нормативи обов'язкових резервів, операції рефінансування, процентна політика, операції на відкритому ринку.
3. Види грошово-кредитної політики.
Політика експансії та рестрикції.
4. Стратегія грошово-кредитної політики Національного банку України.

Тема 16. Комерційні банки

1. Комерційні банки, їхні види, функції та структура.
Поняття та класифікація банківських установ. Функції банків. Структура банку.
2. Операції комерційних банків.
Пасивні операції. Активні операції банків. Комісійно-посередницькі операції банків. Банківські послуги.
3. Система комерційних банків України.
Особливості становлення і розвитку банківських установ в Україні.

Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх роль у розвитку національної економіки

1. Сутність і функції фінансових посередників.
Передумови виникнення. Поняття фінансових посередників. Фінансові послуги. Переваги фінансового посередництва. Функції фінансових посередників. Державний нагляд за діяльністю фінансових посередників.
2. Небанківські кредитні установи.
Кредитні спілки: поняття, повноваження, етапи діяльності. Ломбарди: поняття, види послуг. Лізингові компанії: сутність, механізм взаємодії учасників лізингу. Факторингові компанії: сутність, ознаки, учасники послідовність реалізації факторингових послуг.
3. Договірні ощадні інститути.
Страхові компанії: поняття, класифікація, функції. Недержавні пенсійні фонди: поняття, види, учасники. Напрями інвестування пенсійних активів.
4. Інвестиційні небанківські посередники.
Інститути спільного інвестування: сутність, класифікація, повноваження.
5. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки.
Переваги, функції небанківських фінансово-кредитних інститутів.

Змістовий модуль 4. Валюта. Валютні відносини

Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок

3. Поняття валюти та валютних цінностей.
Критерії класифікації валюти, конвертованість валюти.
4. Економічна сутність і режими валютного курсу.
Фіксований, плаваючий та змішані режими валютних курсів.
5. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти.
Прямий та непрямий методи валютного котирування, курс продавця, курс покупця, спред, крос-курс, паритет купівельної спроможності, чинники, які впливають на валютний курс.
6. Суть і структура валютного ринку.
Національні, міжнародні та світовий валютний ринок, функції валютного ринку, валютні операції: угоди today, tomorrow, spot; форвардні та ф'ючерсні угоди; валютний опціон (call option, put option).

Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система

1. Поняття міжнародної валютно-кредитної системи.
Сутність і види валютних систем. Елементи світової валютної системи. Етапи еволюції валютних систем.
2. Система золотого стандарту.
Виникнення. Паризька конференція. Золотомонетний стандарт, його принципи й причини занепаду. Золотодевізний стандарт. Генуезька міжнародна економічна конференція, її принципи. Золотозливковий стандарт, його характеристика.
3. Бреттон-Вудська валютна система.
Плани створення. Бреттон-Вудська міжнародна валютно-фінансова конференція, її принципи.
4. Ямайська валютна система.
1. Ямайська міжнародна валютно-фінансова конференція, принципи її функціонування.
СПЗ: суть і призначення.
5. Європейська валютна система.
Створення та принципи функціонування. Економічний і валютний союз в Європі. Маастрихтський договір. Критерії конвергенції.

Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною.

1. Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання.
Цілі створення, функції, організаційна структура, механізми кредитування
2. Група Світового банку.
Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Міжнародна фінансова корпорація. Міжнародна асоціація розвитку. Багатостороннє агентство гарантування інвестицій. Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок.
3. Регіональні фінансові інститути.
Банк міжнародних розрахунків. Європейський банк реконструкції та розвитку. Європейський інвестиційний банк. Міжамериканський банк розвитку. Африканський банк розвитку. Азіатський банк розвитку. Північний інвестиційний банк. Чорноморський банк торгівлі та розвитку.
4. Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.
Форми фінансової допомоги Україні з боку Міжнародного валютного фонду. Інвестиційні проекти Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Змістовий модуль 1. Гроші. Грошові відносини</i>										
Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 2. Форми грошей	9	2	2	-	5	12	1	1	-	10
Тема 3. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 4. Грошова система	9	2	2	-	5	12	1	1	-	10
Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 6. Грошовий ринок	9	2	2	-	5	12	1	1	-	10
Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу	11	2	2	-	7	12	1	1	-	10
Тема 8. Грошові реформи	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці	11	2	2	-	7	12	1	1	-	10
Разом. Змістовий модуль 1.	89	18	18	-	53	108	9	9	-	90
<i>Змістовий модуль 2. Кредит. Кредитні відносини</i>										
Тема 10. Сутність і функції кредиту	13	4	4	-	5	12	1	1	-	10
Тема 11. Теорії кредиту	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 12. Теоретичні засади процента	10	2	2	-	6	12	1	1	-	10
Тема 13. Форми та види кредиту	17	6	6	-	5	12	2	1	-	9
Разом. Змістовий модуль 2.	50	14	14	-	22	48	5	4	-	39
<i>Змістовий модуль 3. Фінансові посередники</i>										
Тема 14. Центральний банк	13	4	4	-	5	12	1	1	-	10
Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти	17	6	6	-	5	12	2	1	-	9
Тема 16. Комерційні банки	14	4	4	-	6	12	1	1	-	10
Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх роль у розвитку національної економіки	14	4	4	-	6	12	1	1	-	10
Разом. Змістовий модуль 3.	58	18	18	-	22	48	5	4	-	39
<i>Змістовий модуль 4. Валюта. Валютні відносини</i>										
Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок	13	4	4	-	5	12	1	1	-	10
Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система	13	4	4	-	5	12	1	1	-	10
Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною	17	6	6	-	5	12	1	1	-	10
Разом. Змістовий модуль 4.	43	14	14	-	15	36	3	3	-	30
Усього годин	240	64	64	-	112	240	22	20	-	198

Тематика лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей <u>Лекція 1.</u> 1. Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці. 2. Походження грошей 3. Еволюція грошей. 4. Суть і функції грошей	2
2	Тема 2. Форми грошей <u>Лекція 2.</u> 1. Історичні форми грошей 2. Функціональні форми грошей	2
3	Тема 3. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання <u>Лекція 3.</u> 1. Теорії грошей 2. Теорії грошово-кредитного регулювання	2
4	Тема 4. Грошова система <u>Лекція 4.</u> 1. Сутність грошової системи та її елементи 2. Типи грошових систем 3. Становлення і розвиток грошової системи України	2
5	Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини <u>Лекція 5.</u> 1. Поняття і модель грошового обігу 2. Грошова маса та її структура. Грошова база 3. Швидкість обігу грошей 4. Закони грошового обігу	2
6	Тема 6. Грошовий ринок <u>Лекція 6.</u> 1. Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку 2. Попит на гроші 3. Формування пропозиції грошей 4. Рівновага на грошовому ринку	2
7	Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу <u>Лекція 7.</u> 1. Сутність і причини інфляції 2. Вимірювання інфляції та її види	2
8	Тема 8. Грошові реформи <u>Лекція 8.</u> 1. Поняття та цілі грошових реформ 2. Класифікація грошових реформ 3. Грошова реформа в Україні	2
9	Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці <u>Лекція 9.</u> 1. Специфіка функціонування грошей на етапі становлення ринкових відносин 2. Роль і призначення грошей в економіці країни з вирішення завдання стабілізації економіки та забезпечення її сталого розвитку	2
10	Тема 10. Сутність і функції кредиту <u>Лекція 10.</u> 1. Передумови та економічні чинники виникнення кредитних	4

	<p>відносин</p> <p>2. Економічна суть кредиту</p> <p><u>Лекція 11</u></p> <p>3. Принципи кредитування</p> <p>4. Функції кредиту</p>	
11	<p>Тема 11. Теорії кредиту</p> <p><u>Лекція 12.</u></p> <p>1. Натуралістична теорія кредиту</p> <p>2. Капіталотворча теорія кредиту</p>	2
12	<p>Тема 12. Теоретичні засади процента</p> <p><u>Лекція 13.</u></p> <p>1. Суть та функції процента</p> <p>2. Види процента та чинники, що визначають його рівень</p>	2
13	<p>Тема 13. Форми та види кредиту</p> <p><u>Лекція 14.</u></p> <p>1. Загальна характеристика форм і видів кредиту.</p> <p>2. Комерційний кредит. Споживчий кредит.</p> <p><u>Лекція 15.</u></p> <p>3. Лізинговий кредит. Банківський кредит. Іпотечний кредит.</p> <p><u>Лекція 16.</u></p> <p>4. Державний кредит. Міжнародний кредит.</p>	6
14	<p>Тема 14. Центральний банк</p> <p><u>Лекція 17.</u></p> <p>1. Шляхи створення центральних банків</p> <p>2. Напрями діяльності центрального банку</p> <p>3. Операції центрального банку</p> <p><u>Лекція 18.</u></p> <p>4. НБУ – особливий орган державного управління</p> <p>5. Структура НБУ</p> <p>6. Функції НБУ</p>	4
15	<p>Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти</p> <p><u>Лекція 19.</u></p> <p>1. Сутність і цільова спрямованість грошово-кредитної політики</p> <p><u>Лекція 20</u></p> <p>2. Інструменти грошово-кредитної політики</p> <p><u>Лекція 21.</u></p> <p>3. Види грошово-кредитної політики.</p> <p>4. Грошово-кредитна політика НБУ</p>	6
16	<p>Тема 16. Комерційні банки</p> <p><u>Лекція 22.</u></p> <p>1. Комерційні банки, їхні види, функції та структура</p> <p><u>Лекція 23</u></p> <p>2. Операції комерційних банків</p> <p>3. Система комерційних банків України</p>	4
17	<p>Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх роль у розвитку національної економіки</p> <p><u>Лекція 24.</u></p> <p>1. Сутність і функції фінансових посередників</p> <p>2. Небанківські кредитні установи</p> <p><u>Лекція 25</u></p> <p>3. Договірні ощадні інститути</p> <p>4. Інвестиційні небанківські посередники</p> <p>5. Роль небанківських фінансово-кредитних установ у розвитку</p>	4

	національної економіки	
18	<p>Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок</p> <p><u>Лекція 26.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття валюти та валютних цінностей 2. Економічна суть і режими валютного курсу <p><u>Лекція 27.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти 4. Суть і структура валютного ринку 	4
19	<p>Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система</p> <p><u>Лекція 28.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародної валютно-кредитної системи 2. Система золотого стандарту 3. Бреттон-Вудська валютна система <p><u>Лекція 29.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Ямайська валютна система 5. Європейська валютна система 	4
20	<p>Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною</p> <p><u>Лекція 30.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання <p><u>Лекція 31</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Група Світового банку 3. Регіональні фінансові інститути <p><u>Лекція 32.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними організаціями 	6
	Разом	64

5. Темі практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей</p> <p><u>Семінарське заняття 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці. 2. Походження грошей 3. Еволюція грошей. 4. Суть і функції грошей 	2
2	<p>Тема 2. Форми грошей</p> <p><u>Семінарське заняття 2.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні форми грошей 2. Функціональні форми грошей 	2
3	<p>Тема 3. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання</p> <p><u>Семінарське заняття 3.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії грошей 2. Теорії грошово-кредитного регулювання 	2
4	<p>Тема 4. Грошова система</p> <p><u>Семінарське заняття 4.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність грошової системи та її елементи 2. Типи грошових систем 3. Становлення і розвиток грошової системи України 	2
5	<p>Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини</p> <p><u>Семінарське заняття 5.</u></p>	2

	<p>1.Поняття і модель грошового обігу</p> <p>2.Грошова маса та її структура. Грошова база</p> <p>3.Швидкість обігу грошей</p> <p>4.Закони грошового обігу</p>	
6	<p>Тема 6. Грошовий ринок</p> <p><u>Семінарське заняття 6.</u></p> <p>1.Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку</p> <p>2.Попит на гроші</p> <p>3.Формування пропозиції грошей</p> <p>4.Рівновага на грошовому ринку</p>	2
7	<p>Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу</p> <p><u>Семінарське заняття 7.</u></p> <p>1.Сутність і причини інфляції</p> <p>2.Вимірювання інфляції та її види</p>	2
8	<p>Тема 8. Грошові реформи</p> <p><u>Семінарське заняття 8.</u></p> <p>1.Поняття та цілі грошових реформ</p> <p>2.Класифікація грошових реформ</p> <p>3.Грошова реформа в Україні</p>	2
9	<p>Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці</p> <p><u>Семінарське заняття 9.</u></p> <p>1.Специфіка функціонування грошей на етапі становлення ринкових відносин</p> <p>2.Роль і призначення грошей в економіці країни з вирішення завдання стабілізації економіки та забезпечення її сталого розвитку</p>	2
10	<p>Тема 10. Сутність і функції кредиту</p> <p><u>Семінарське заняття 10.</u></p> <p>1.Передумови та економічні чинники виникнення кредитних відносин</p> <p>2.Економічна суть кредиту</p> <p><u>Семінарське заняття 11</u></p> <p>3.Принципи кредитування</p> <p>4.Функції кредиту</p>	4
11	<p>Тема 11. Теорії кредиту</p> <p><u>Семінарське заняття 12.</u></p> <p>1.Натуралістична теорія кредиту</p> <p>2.Капіталотворча теорія кредиту</p>	2
12	<p>Тема 12. Теоретичні засади процента</p> <p><u>Семінарське заняття 13.</u></p> <p>1.Суть та функції процента</p> <p>2.Види процента та чинники, що визначають його рівень</p>	2
13	<p>Тема 13. Форми та види кредиту</p> <p><u>Семінарське заняття 14.</u></p> <p>1.Загальна характеристика форм і видів кредиту.</p> <p>2.Комерційний кредит. Споживчий кредит.</p> <p><u>Семінарське заняття 15.</u></p> <p>3.Лізинговий кредит. Банківський кредит. Іпотечний кредит.</p> <p><u>Семінарське заняття 16.</u></p> <p>4. Державний кредит. Міжнародний кредит.</p>	6
14	<p>Тема 14. Центральний банк</p> <p><u>Семінарське заняття 17.</u></p> <p>1.Шляхи створення центральних банків</p> <p>2.Напрями діяльності центрального банку</p>	4

	<p>3.Операції центрального банку <u>Семінарське заняття 18.</u> 4.НБУ – особливий орган державного управління 5.Структура НБУ 6.Функції НБУ</p>	
15	<p>Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти <u>Семінарське заняття 19.</u> 1.Сутність і цільова спрямованість грошово-кредитної політики <u>Семінарське заняття 20</u> 2.Інструменти грошово-кредитної політики <u>Семінарське заняття 21.</u> 3.Види грошово-кредитної політики. 4.Грошово-кредитна політика НБУ</p>	6
16	<p>Тема 16. Комерційні банки <u>Семінарське заняття 22.</u> 1.Комерційні банки, їхні види, функції та структура <u>Семінарське заняття 23</u> 2.Операції комерційних банків 3.Система комерційних банків України</p>	4
17	<p>Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх роль у розвитку національної економіки <u>Семінарське заняття 24.</u> 1.Сутність і функції фінансових посередників 2.Небанківські кредитні установи <u>Семінарське заняття 25</u> 3.Договірні ощадні інститути 4.Інвестиційні небанківські посередники 5.Роль небанківських фінансово-кредитних установ у розвитку національної економіки</p>	4
18	<p>Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок <u>Семінарське заняття 26.</u> 1.Поняття валюти та валютних цінностей 2.Економічна суть і режими валютного курсу <u>Семінарське заняття 27.</u> 3.Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти 4.Суть і структура валютного ринку</p>	4
19	<p>Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система <u>Семінарське заняття 28.</u> 1.Поняття міжнародної валютно-кредитної системи 2.Система золотого стандарту 3.Бреттон-Вудська валютна система <u>Семінарське заняття 29.</u> 4.Ямайська валютна система 5.Європейська валютна система</p>	4
20	<p>Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною <u>Семінарське заняття 30.</u> 1.Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання <u>Семінарське заняття 31</u> 2.Група Світового банку 3.Регіональні фінансові інститути <u>Семінарське заняття 32.</u> 4.Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними</p>	6

	організаціями	
	Разом	64

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовують навчальну, спеціальну літературу, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді виконання тестів, аналізу ситуацій, виконання презентацій, аналітичних оглядів.

Самостійна робота студента здійснюється на підставі Методичних рекомендацій та завдань для виконання самостійної роботи, складених відповідно до програми навчальної дисципліни «Гроші і кредит».

Теоретична частина самостійної роботи студента передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді презентації відповідно до запропонованої тематики, а також самостійне опрацювання запропонованих питань до кожної теми дисципліни «Гроші і кредит». Практична частина самостійної роботи передбачає виконання тестів, розв'язання задач.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей 1. Історія розвитку грошей в Україні. 2. Погляди на функціонування грошей у працях вітчизняних економістів	6
2	Тема 2. Форми грошей 1. Виникнення, особливості емісії та погашення електронних грошей. 2. Види електронних грошей. 3. Платіжні інструменти.	5
3	Тема 3. Теорії грошей 1. Внесок Дж.М. Кейнса в розвиток теорії грошей. 2. Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І. Тугана-Барановського. 3. Грошово-кредитна політика України у світлі грошових теорій.	6
4	Тема 4. Грошова система 1. Грошова система США. 2. Грошова система Великої Британії. 3. Порівняльна характеристика грошових систем європейських країн. 4. Грошова система Японії.	5
5	Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини 1. Проблеми удосконалення структури грошової маси України. 2. Дослідження швидкості обігу грошей в Україні. 3. Проблема монетизації економіки України.	6
6	Тема 6. Грошовий ринок 1. Інституційна модель грошового ринку. 2. Дослідження чинників впливу попиту на гроші в сучасних теоріях грошово-кредитного регулювання. 3. Етапи становлення грошового ринку України.	5
7	Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу 1. Форми прояву інфляції в Україні. 2. Соціально-економічні наслідки інфляції в Україні. 3. Антиінфляційна політика в Україні.	7
8	Тема 8. Грошові реформи 1. Зарубіжний досвід проведення грошових реформ.	6
9	Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці	7

	1. Аналіз впливу пропозиції грошей на економіку України.	
10	Тема 10. Сутність і функції кредиту 1.Етапи процесу кредитування. 2.Кредитний договір та його зміст. 3.Вітчизняний і зарубіжний досвід оцінки кредитоспроможності позичальника.	5
11	Тема 11. Теорії кредиту 1.Внесок Дж.М. Кейнса у капіталотворчу теорію кредиту. 2.Вплив кредиту на інноваційну діяльність у працях Й. Шумпетера.	6
12	Тема 12. Теоретичні засади процента 1.Теорії процента. 2.Вплив процентної політики на формування ресурсної бази банків.	6
13	Тема 13. Форми та види кредиту 1.Розвиток кредитних відносин в Україні. 2.Вплив світової фінансової кризи на розвиток банківського кредитування в Україні. 3.Світова іпотечна криза: причини виникнення і шляхи подолання.	5
14	Тема 14. Центральний банк 1.Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду. 2.Федеральна резервна система США. 3.Організаційно-правові засади діяльності Європейського центрального банку.	5
15	Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти 1.Механізми рефінансування комерційних банків НБУ. 2.Монетарні режими та їх використання центральними банками. 3.Вітчизняний і зарубіжний досвід таргетування інфляції. 4.Інструменти грошово-кредитної політики Європейського центрального банку.	5
16	Тема 16. Комерційні банки 1.Шляхи підвищення капіталізації комерційних банків України. 2.Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської системи України. 3.Проблеми функціонування банківської системи України під час фінансової кризи 2008–2010 рр.	6
17	Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх роль у розвитку національної економіки 1.Інновації у фінансовому посередництві. 2.Проблеми і перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні. 3.Розвиток страхового ринку України під час світової фінансової кризи.	6
18	Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок 1.Курсова політика в Україні: тенденції та перспективи. 2.Актуальні проблеми курсової політики України.	5
19	Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система 1.Валютні блоки. 2.Проблеми та перспективи функціонування Євросони. 3.Перспективи вступу України до Євроспільки.	5
20	Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною 1.Участь України в міжнародних фінансових організаціях. 2.Міжнародне кредитування і фінансування України. 3.Роль МВФ у регулюванні міжнародних валютно-кредитних	5

відносин.	4.Кредитно-інвестиційна політика ЄБРР.	
Разом		112

Студенти заочної форми навчання виконують індивідуальні завдання у формі презентацій, тестових завдань і задач.

Метою самостійної роботи є розширити і закріпити теоретичні знання одержані студентами під час вивчення дисципліни «Гроші і кредит». При виконанні індивідуальних завдань студенти повинні самостійно опрацювати необхідний практичний матеріал, літературні джерела, Закони України та інші нормативні акти. У процесі виконання самостійної роботи студенти використовують Методичні рекомендації та завдання для виконання самостійної роботи, складені відповідно до програми навчальної дисципліни «Гроші і кредит».

7. Індивідуальні завдання

Тематика презентацій

1. Виникнення та еволюція грошей на території України.
2. Економічний процес виникнення грошей та їх суть.
3. Роль держави у творенні грошей.
4. Походження, суть і види кредитних грошей.
5. Особливості обігу векселів в Україні.
6. Використання чеків на території України.
7. Виникнення та різновиди платіжних карток.
8. Регламентація безготівкових розрахунків в Україні.
9. Методи регулювання грошового обігу в Україні.
10. Готівковий і безготівковий обіг в Україні.
11. Грошовий ринок України та перспективи його розвитку.
12. Грошові реформи: необхідність та методи проведення.
13. Створення і розвиток грошової системи в Україні.
14. Сучасні форми кредиту і перспективи їх розвитку в Україні.
15. Банківський кредит – основна форма кредиту у ринковій економіці.
16. Комерційний кредит і механізм його функціонування.
17. Споживчий кредит та механізм його функціонування в Україні.
18. Лізинговий кредит та перспективи його розвитку в Україні.
19. Іпотечне кредитування в Україні: проблеми і перспективи розвитку.
20. Міжнародний кредит, його форми і використання в Україні.
21. Державний кредит та перспективи його розвитку в Україні.
22. Роль кредиту у розвитку економіки України.
23. Статус та функції Національного банку України.
24. Банківська система України.
25. Грошово-кредитна політика Національного банку України.
26. Механізм операцій Національного банку на відкритому ринку.
27. Реалізація політики офіційної облікової ставки Національного банку.
28. Управління обов'язковими резервами комерційних банків України.
29. Пасивні операції комерційних банків.
30. Активні операції комерційних банків.
31. Стан та перспективи розвитку кредитних операцій комерційних банків України.
32. Історичні етапи формування банків і банківської системи.
33. Проблеми розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні.
34. Форми діяльності небанківських кредитно-фінансових установ в Україні.
35. Статус та функції страхових компаній України.
36. Кредитні спілки.

37. Специфіка ломбардних позичкових операцій.
38. Механізм функціонування пенсійних фондів.
39. Суть та механізм дії інвестиційних компаній та інвестиційних фондів.
40. Факторингові компанії та перспективи їх розвитку в Україні.
41. Характерні риси та функції міжбанківських об'єднань.
42. Валютний курс, основи його формування та регулювання.
43. Валютний ринок, його суть і операційний механізм.
44. Валютні системи, їх види і структура.
45. Світова валютна система та її елементи.
46. Національна валютна система, її складові елементи і призначення.
47. Євро та формування механізму взаємодії гривні з новою валютою Європи.
48. Валютна інтеграція ЄС і валютна система України.
49. Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання.
50. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання.

Тематика курсових робіт

- 1.Платіжні картки в системі безготівкових розрахунків України
- 2.Ризики та безпека безготівкових розрахунків в Україні
- 3.Cashless економіка в Україні: тенденції та перспективи
- 4.Регулювання готівкового грошового обігу Національним банком України
- 5.Стан і перспективи розвитку факторингу в Україні
- 6.Розвиток іпотечного кредитування в Україні
- 7.Державний кредит в Україні
- 8.Роль НБУ в організації діяльності платіжних систем
- 9.Структура Національного банку України
- 10.Пріоритетні завдання та напрями розвитку НБУ
- 11.Монетарна політика НБУ
- 12.Система рефінансування банків в Україні
- 13.Роль центрального банку в антикризовому регулюванні економіки
- 14.Режим інфляційного таргетування та особливості його реалізації в Україні
- 15.Банківська система в умовах розвитку цифрової економіки в Україні
- 16.Державні банки в Україні: тенденції та перспективи розвитку
- 17.Віртуальний банкінг в Україні
- 18.Механізм реалізації депозитної діяльності банків
- 19.Ломбардна діяльність в Україні
- 20.Ефективність діяльності кредитних спілок в Україні
- 21.Тенденції розвитку фінансових компаній в Україні
- 22.Методи валютного регулювання та особливості їхнього застосування в Україні
- 23.Європейський банк реконструкції і розвитку та його співпраця з Україною
- 24.Тенденції та перспективи співробітництва України з МВФ
- 25.Вплив міжнародних фінансових організацій на результати соціально-економічного реформування України
- 26.Інноваційні форми грошей у ринковій економіці
- 27.Розвиток платіжної інфраструктури в Україні
- 28.Новітні платіжні технології у розвитку сфери банківських послуг України
- 29.Грошова маса та її структура в економіці України
- 30.Ефективність антиінфляційної політики в Україні
- 31.Розвиток кредитних відносин в Україні
- 32.Інструменти регулювання ліквідності банківської системи України
- 33.Банківський нагляд як функція НБУ
- 34.Центральний банк у системі монетарного регулювання економіки держави
- 35.Регулювання грошового ринку в Україні через процентну політику НБУ
- 36.Монетарні режими в Україні

37. Роль НБУ в забезпеченні фінансової стабільності
38. Валютні операції банків
39. Перспективні види банківських послуг в Україні
40. Інвестиційні небанківські посередники в грошово-кредитній системі держави
41. Інструменти валютної політики НБУ
42. Управління золотовалютними резервами України
43. Активні операції банків
44. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки
45. Розвиток ломбардної справи в Україні
46. Ефективність діяльності кредитних спілок в Україні
47. Страхові компанії в системі договірних ощадних інститутів України
48. Валютне курсоутворення в Україні
49. Валютні інтервенції як інструмент реалізації цілей НБУ
50. Стратегія партнерства установ Групи Світового банку з Україною
51. Захист інформації та безпека застосування платіжних інструментів у системі безготівкових розрахунків
52. Інноваційні платіжні технології у системі безготівкових розрахунків України
53. Грошовий обіг і грошові відносини в Україні
54. Рівень монетизації та його значення для регулювання економічних процесів
55. Ринок факторингу: вітчизняний та світовий досвід
56. Комунікаційна політика НБУ
57. Валютне регулювання і нагляд як функції НБУ
58. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду
59. Монетарна політика як складова забезпечення макрофінансової стабільності національної економіки
60. Ефективність операцій рефінансування у банківській системі України
61. Стратегія Національного банку України
62. Статус та функції Національного банку України
63. Банківський сектор в Україні: тенденції та перспективи розвитку
64. Розвиток ФінТех у банківському секторі України
65. Пасивні операції банків
66. Організація процесу банківського кредитування
67. Перспективи розвитку ринку дистанційного банківського обслуговування в Україні
68. Фінансове посередництво в Україні: тенденції та перспективи розвитку
69. Лізингова діяльність в Україні
70. Розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні
71. Стратегія валютних інтервенцій НБУ
72. Стабілізація обмінного курсу гривні в умовах кризових явищ в економіці держави
73. Становлення та розвиток валютної системи України
74. Фінансові програми МВФ в Україні
75. Інвестиційні проекти Європейського інвестиційного банку в Україні
76. Необхідність і роль грошей у ринковій економіці
77. Електронні гроші як інноваційний засіб платежу
78. Розвиток безготівкових розрахунків в Україні
79. Особливості організації готівкового грошового обігу в Україні
80. Структура грошового обігу в Україні
81. Поняття та еволюція грошових систем
82. Тенденції та перспективи розвитку грошового ринку України
83. Інфляція та механізм її впливу на економіку України
84. Економічна природа кредиту та його роль у фінансовій системі держави
85. Факторинг в Україні
86. Ринок споживчого кредитування в Україні
87. Центральний банк в економічній системі держави

88. Трансформація функцій НБУ в умовах євроінтеграційних процесів
89. Рефінансування як функція НБУ
90. Операції центрального банку
91. Центральний банк у механізмі реалізації валютної політики
92. Цілі та завдання монетарної політики НБУ
93. Процентна політика НБУ
94. Вплив цифровізації на розвиток банківських послуг в Україні
95. Операції банків у ринковій економіці
96. Основи організації діяльності банків в Україні
97. Небанківські кредитні установи та їхня роль у розвитку національної економіки
98. Валютно-курсова політика держави
99. Методи валютного регулювання та особливості їхнього застосування в Україні
100. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їхнього співробітництва з Україною

8. Методи навчання

Основними методами навчання, що використовують в процесі викладання навчальної дисципліни «Гроші і кредит» є такі:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації);
- метод практичного засвоєння курсу за допомогою складання і вирішення тестових завдань, аналізу проблемних ситуацій з метою набування умінь і практичних навичок (практичні (семінарські) заняття);
- метод модульного контролю з періодичним складанням модулів за тематикою лекційних та практичних занять;
- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді розв'язання тестів, виконання презентацій на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);
- методи усного та письмового контролю (практичні (семінарські) заняття та самостійна робота).

9. Методи контролю

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Гроші і кредит» здійснюється на основі підсумкового контролю знань на заліку (після закінчення другого семестру), на захисті курсової роботи та на іспиті (після закінчення третього семестру).

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовують такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне та письмове опитування, проведення тестування, розв'язування задач;
- для проміжного контролю – проведення модульних завдань у вигляді тестових завдань;
- для підсумкового контролю – проведення планового іспиту (тестові завдання і задачі).

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Гроші і кредит» є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання модульних (контрольних) завдань;
- 3) виконання самостійних (індивідуальних) завдань;

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховують

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

Оцінюючи виконання модульних (контрольних) завдань враховують загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Під час оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) враховують ступінь опрацювання та засвоєння теми в цілому чи окремих питань, якість підготовки презентацій, складання тестів тощо.

Періодичний модульний контроль проводиться у формі тестування.

Підсумковий контроль (іспит) проводять із використанням тестів і задач.

Порядок вивчення та оцінювання дисципліни доводиться до відома студентів протягом семестру.

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 13. Володіти загальнонауковими та	Лекції, практичні	Поточне оцінювання: усне

спеціальними методами дослідження фінансових процесів	(семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен
ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань	Лекції, практичні (семінарські) заняття, консультації, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань	Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий контроль: залік, курсова робота, екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	100
7	7	7	7	8	8	8	7	7	9	7	8	10	

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				
T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	50	100
7	8	7	7	7	7	7		

Курсова робота

Вступ	Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Висновки	Логіка викладу	Оформлення	Захист	Сума
10	15	15	15	5	5	10	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Добре	Добре	
71-80	C			
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E			
21-50	FX	Незадовільно	Незадовільно	Не зараховано
0-20	F			

Успішність навчання студентів оцінюють за чотирибальною шкалою:

«Відмінно» – студент знає суть, функції, форми, теорії грошей, сутність, типи грошових систем, поняття і структуру грошової маси, грошової бази, методи визначення швидкості обігу грошей, механізм формування попиту і пропозиції грошей, встановлення рівноваги на грошовому ринку, методи вимірювання інфляції, види грошових реформ, суть, функції, принципи, форми і види кредиту, види процента, напрями діяльності та операції центрального і комерційних банків, види та повноваження фінансових посередників, суть і режими валютного курсу, структуру та операції валютного ринку, структуру, етапи еволюції міжнародної валютно-кредитної системи, види та призначення міжнародних фінансово-кредитних організацій; вміє класифікувати сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, швидкості обігу грошей, визначати рівень монетизації економіки, визначати вплив змін попиту та пропозиції грошей на динаміку рівня процента, вимірювати інфляцію за різними методиками, визначати норму процента, способи нарахування процентів, застосовувати інструменти грошово-кредитної політики НБУ для регулювання пропозиції грошей, класифікувати банківські операції, оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Із загального обсягу студент правильно виконує 90 – 100% завдань.

«Добре» – студент знає суть, функції, форми, теорії грошей, сутність, типи грошових систем, поняття і структуру грошової маси, грошової бази, методи визначення швидкості обігу грошей, механізм формування попиту і пропозиції грошей, встановлення рівноваги на грошовому ринку, методи вимірювання інфляції, види грошових реформ, суть, функції, принципи, форми і види кредиту, види процента, напрями діяльності та операції центрального і комерційних банків, види та повноваження фінансових посередників, суть і режими валютного курсу, структуру та операції валютного ринку, структуру, етапи еволюції міжнародної валютно-кредитної системи, види та призначення міжнародних фінансово-кредитних організацій; вміє класифікувати сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, швидкості обігу грошей, визначати норму процента, способи нарахування процентів, застосовувати інструменти грошово-кредитної політики НБУ для регулювання пропозиції грошей, класифікувати банківські операції, оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Із загального обсягу студент правильно виконує 71 – 90% завдань.

«Задовільно» – студент знає суть, функції, форми, теорії грошей, сутність, типи грошових систем, поняття і структуру грошової маси, грошової бази, механізм формування попиту і пропозиції грошей, методи вимірювання інфляції, види грошових реформ, суть, функції, принципи, форми і види кредиту, види процента, напрями діяльності та операції центрального і комерційних банків, види та повноваження фінансових посередників, суть і режими валютного курсу, структуру, етапи еволюції міжнародної валютно-кредитної системи, види та призначення міжнародних фінансово-кредитних організацій; вміє класифікувати сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, визначати способи нарахування процентів, застосовувати інструменти грошово-кредитної політики НБУ для регулювання пропозиції грошей, класифікувати банківські операції, оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Студент спроможний розв'язати прості завдання. Із загального обсягу студент правильно виконує 51 – 70% завдань.

«Незадовільно» – студент не знає суті, функцій, форм грошей, типів грошових систем, поняття і структури грошової маси, грошової бази, видів грошових реформ, суті, функцій, принципів, форм і видів кредиту, видів процента, напрямів діяльності та операцій центрального і комерційних банків, структури, етапів еволюції міжнародної валютно-кредитної системи, видів та призначення міжнародних фінансово-кредитних організацій; не вміє класифікувати сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, застосовувати інструменти грошово-кредитної політики НБУ для регулювання пропозиції грошей, оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Із загального обсягу студент правильно виконав не більше 50% завдань.

- «Незадовільно» (FX)
- «Незадовільно» (F) – студент не знає суті, функцій, форм грошей, типів грошових систем, поняття і структури грошової маси, грошової бази, видів грошових реформ, суті, функцій, принципів, форм і видів кредиту, видів процента, напрямів діяльності та операцій центрального і комерційних банків, структури, етапів еволюції міжнародної валютно-кредитної системи, видів та призначення міжнародних фінансово-кредитних організацій; не вміє класифікувати сучасні форми грошей за властивим їм ознаками, аналізувати динаміку обсягів грошової маси, грошової бази, застосовувати інструменти грошово-кредитної політики НБУ для регулювання пропозиції грошей, оцінити ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Гроші і кредит» складається з

- навчального посібника та підручника «Гроші та кредит», підготовлених колективом викладачів кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту ЛНУ імені Івана Франка;
- конспекту лекцій на паперовому та електронному носіях;
- Методичних вказівок та планів семінарських занять з навчальної дисципліни «Гроші і кредит» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;
- Методичних вказівок до виконання, оформлення та захисту курсової роботи з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітнього ступеня бакалавр.
- Збірника тестових завдань з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів денної та заочної форм навчання економічних спеціальностей;

12. Рекомендована література

базова

1. Банківська система: підручник / [М.І.Крупка, Є.М.Андрущак, Н.Г.Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І.Крупки. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 556 с.
2. Банківська система: підручник / [М.Крупка, Є.Андрущак, Н.Пайтра та ін.]; за ред. д.е.н., проф. М.Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Гроші та кредит : підручник / за наук. ред. М.І. Савлука. К. : КНЕУ, 2011. 589 с.
5. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
6. Гроші та кредит: навч. посібник / [за ред. д-ра ек. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. 2010. 408 с.
7. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [за ред. д-ра ек. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2011. 420 с.
8. Конституція України від 28.06.1996 р. №254к-96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. *Крупка М.І.* Банківські операції: навч. посібник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра; [за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки]. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. 248 с.
10. *Крупка М.І.* Банківські операції: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 312 с.
11. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану: схвалено рішенням Ради НБУ від 15.04.2022 р. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/hJTwdlrBPNWeMzk>
12. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. Постановою Правління НБУ 29.12.2017 № 148. Дата оновлення: 08.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
13. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними, затв. постановою Правління НБУ 29.09.2022 р. №210.
14. Положення про екстрену підтримку Національним банком України ліквідності банків, затв. Постановою Правління НБУ 14.12.2016 р. № 411. Дата оновлення: 08.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0411500-16#Text>
15. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затв. постановою Правління НБУ від 17.09.2015 р. № 615 зі змінами
16. Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : затв. постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#Text>
17. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (деPOSITНИХ) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку: затв. Постановою Правління НБУ 03.12.2003 р. № 516 (у редакції постанови Правління Національного банку України 14.07.2022 р. № 144). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03#Text>
18. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: затв. Постановою Правління НБУ від 11.12.2014 р. № 806. Дата оновлення: 01.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#Text>
19. Положення про проведення Національним банком України операцій з купівлі-продажу іноземної валюти на умовах «своп»: затв. Постановою Правління НБУ від 31.03 2016 р. № 222. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0222500-16#Text>

20. Положення про процентну політику Національного банку України, затв. постановою Правління НБУ від 21.04.2016 р. № 277 (у редакції постанови Правління НБУ від 26.08.2021 № 90)
21. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#top>
22. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#top>
23. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#top>
24. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 р. № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#top>
25. Про кредитні спілки : Закон України від 14.07.2023 р. № 3254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#top>
26. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
27. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#top>
28. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>
29. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#top>
30. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#top>
31. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#top>
32. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#top>
33. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#top>
34. Стратегія монетарної політики Національного банку України, схвалена рішенням Ради НБУ від 13.07.2018 р. № 37-рд. Київ, 2018. 10 с. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=76958856>
35. Стратегія Національного банку України. Фінансова фортеця України. Офіційне Інтернет-представництво НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/zLzDUhcFkPkInKA>
36. Стратегія пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування. Офіційне Інтернет-представництво НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/RoyFIQaSmKIWScQ>
37. Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_009#Text
38. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрушак, Н.Г. Пайтра та ін. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 526 с.
39. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top>

допоміжна

40. Сліпченко Т.О. Еволюція режиму інфляційного таргетування: аналіз зарубіжного досвіду. БізнесІнформ. 2016. № 7. С.12–16.
41. Бортніков Г.П., Любіч О.О., Гладких Д.М. Державні банки в умовах воєнного стану: ключові проблеми та заходи реагування. Фінанси України. 2022. № 4. С. 67–91.
42. Вишивана Б. Аналіз ефективності співробітництва України з міжнародними валютно-кредитними організаціями / Б. Вишивана // Формування ринкової економіки в Україні: зб. наук. праць. – Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2011. Випуск 23. Частина 1. – 364 с. – С. 102 – 109.

43. Вишивана Б. М. Класифікація карткових платіжних інструментів / Б. М. Вишивана // Формування ринкової економіки в Україні: збірник наукових праць. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2009. Випуск 19. – 544 с. – С. 158 – 164.
44. Вишивана Б. М. Роль ринку фінансових послуг у розвитку національної економіки / Б.М. Вишивана, О.В. Остафіль // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий збірник / За ред. І.Г.Ткачук. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. – Вип. V. – Т. 2. – 368 с. – С. 192 – 196.
45. Вишивана Б. Обов'язкові резервні вимоги – монетарний механізм регулювання грошового ринку / Б.Вишивана, О.Щуревич // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.10. – 404с. – С. 164 – 174.
46. Вишивана Б. Становлення і розвиток грошової системи України / Б. Вишивана // Формування ринкової економіки в Україні: зб. наук. праць. – Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2010. Випуск 21. – 474 с. – (Фінансово-економічні перспективи розвитку України в умовах глобалізації). – С. 62 – 67.
47. Вишивана Б. Удосконалення механізму формування резервних вимог в Україні з урахуванням світового досвіду / Б.Вишивана / Потенціал стійкого розвитку та фінансова безпека соціально-економічних систем : І Всеукраїнська науково-практична конференція, 17 – 18 жовтня 2013 р., м.Сімферополь – смт.Гурзуф : матеріали. – Сімферополь :ВД «АРИАЛ», 2013. – 300 с. – С.114 – 117.
48. Гриценко А. Представницька теорія грошей / А. Гриценко // Вісник НБУ. – 2005. – № 7. – С. 9 – 13.
49. Дзюблюк О.В. Проблемні аспекти інфляційного таргетування як режиму монетарної політики. Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: Національна візія та виклики глобалізації: Збірник тез доповідей XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених., м.Тернопіль, 2022. С. 69–71.
50. Затварська О.О. Грошово-кредитна політика центрального банку: [монографія] / О.О. Затварська. – Біла Церква. – 2004.
51. Ільїн В. Еволюція грошей: від засобу обміну – до загальної міри цінностей / В. Ільїн // Вісник НБУ. – 2011. – № 4. – С. 60 – 64.
52. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): [монографія] / О.М. Ковалюк. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету ім. Івана Франка, 2002. – 396 с.
53. Крупка М.І., Кульчицький М.І., Жмурко Н.В., Ванькович Д.В. Валютно-курсова політика України : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 366 с.
54. Мацелюх Ю.В. Р2Р-кредитування як інноваційний інструмент розвитку кредитного ринку: зарубіжний досвід і можливості для України. Бізнес Інформ. 2022. № 9. С. 82–87.
55. Міщенко В., Науменкова С., Міщенко С. Теоретичні засади та практичні аспекти впровадження і використання цифрових грошей. Економічна теорія. 2022. № 2. С.44–66.
56. Мрочко М.С. Банківське кредитування суб'єктів господарювання в умовах реалізації інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки України / М.С. Мрочко, К.О. Ільїна // Вісник Львівського університету. Серія економічна. – Вип.38. – 2008. – С. 158 – 167.
57. Мрочко М.С. Організаційно-економічні аспекти розвитку кредитних спілок в Україні / М.С. Мрочко, В.М. Коваленко // Фінанси України. – 2002. – № 7. – С. 104 – 110.
58. Мрочко М.С. Причини втрати та шляхи відновлення довіри до банківської системи України / М. Мрочко, Ю. Тихан // Формування ринкової економіки в Україні: збірник наукових праць. – Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2009. Випуск 19. – 544 с. – С. 185-190.

59. Мрочко М.С. Споживче кредитування в Україні: проблеми та перспективи розвитку / М.С. Мрочко, К.О. Ільїна // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія економічна. Формування ринкової економіки в Україні. – Вип. 36. – Львів, 2006. – С. 171 – 180.
60. Мрочко М.С. Участь міжнародних фінансових інститутів у становленні та розвитку кредитування підприємств малого бізнесу в Україні / М.С. Мрочко // Економіка України в євроінтеграційних процесах. – Львів: Інтереко, 2004. – С. 457 – 463.
61. Остафіль О. В. Тенденції розвитку ринку платіжних карток в Україні / О. В. Остафіль, Б. М. Вишивана // Вісник Львівського університету. Серія економічна. – 2009. – Вип. 42. – С. 60 – 69.
62. Рябініна Л. Дискусійні питання щодо форм сучасних грошей / Л. Рябініна // Вісник НБУ. – № 6. – 2010. – С. 10 – 13.
63. Савлук М.І. Електронні гроші: сутність та порівняльний аналіз якісних властивостей / М.І. Савлук // Вісник НБУ. – 2004. – № 11. – С. 10.
64. Стельмах В.С. Грошово-кредитна політика в Україні / В.С. Стельмах, А.О. Єпіфанов, Н.І. Гребеник, В.І. Міщенко. – К.: 2003.
65. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О.В. Дзюблюк, В.В. Корнєєв, В.І. Міщенко та ін. ; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Інформація про стан фінансів України, курси валют, огляди фінансових ринків, аналітика тощо. – Режим доступу: <http://finance.ua/>
2. Інформаційний портал Financial Club. Режим доступу: <https://finclub.net/ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України (розділ “Законодавство”). – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків. – Режим доступу: <http://www.bis.org/>
8. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. – Режим доступу: <http://www.ebrd.com/>
9. Офіційний сайт Європейського інвестиційного банку. – Режим доступу: <http://www.eib.org/>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. – Режим доступу: <http://www.imf.org/>
11. Офіційний сайт Світового банку. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
12. Офіційний сайт Представництва Світового банку в Україні. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org.ua>
13. Офіційний сайт Європейського центрального банку . – Режим доступу: <http://www.ecb.int/>
14. Урядовий портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>